

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

1/2 an 60 „ (30 lei)

1/4 an 30 „ (15 lei)

O lună 10 „ (5 lei)

Un nr. 50 fil. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată C. 1:50 a doua
și a treia oară C. 1:20

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Bulgaria...

Ideologia turanică nicăiri n'a avut idololatri mai grozavi decât în țara zarzavaturilor inveninate...

Am sfârșit de cetit un articol înfiorător: *Prinșonier în Bulgaria* de sub-It. *Alexandru Mihăescu* din reg. 75 infanterie. El a apărut în *Calendarul de războiu* al ostașilor Români 1919, calendar, care are în frunte un admirabil articol al *Reginei*. Și m'am cugetat: e rândul Bulgariei la conferența de pace. Nu am intenția să vorbesc despre Cadrilater, căci nu sunt politician și n'am influință la Paris... Dar vreau să fixez un fapt, care cred, că stăpânește pe orice Român, care a cetit ceva despre suferințele înfiorătoare ce le-au îndurat toți prinșonierii români din Bulgaria: că secole trebuie să treacă, până când în scaunele Ligei Națiunilor, vor putea să stea unul lângă altul — *prietini* — reprezentantul României Mari și al Bulgariei. — Că nici o linguire și cersire de alianță ce ne vine din partea Bulgariei îngenunchiate, nu poate fi primită de Români cu sinceritate. — Căci nu avem să uităm greșelile diplomatice ale câtorva nenorociți a căror nume se termină în ev sau ov, ci barbaria inalienabilă a unui popor întreg crescut în ura cea mai neîmpăcată pentru tot ce e românesc. Dar să vedem câteva exemple.

400 ofițeri Români în convoiul morții. Din Turtucaia unde au fost despoiați de toate, dela orologiul de aur până la mantaua ce-i scutea împotriva frigului, ei trec pe jos din Razgrad la Șumla, dela Șumla la Orhanlia, de-acolo la Kardjalia de-aici spre Ustovo, apoi la Vlachkioi, spre Kandiali. Ei sunt bătuți din partea santanelor la orice oră le convine acestor brute, sunt arestați cinci zile pentru că nu vreau să lucreze cele mai josnice lucruri, pe cari ne e rușine să-le scriem și când refuză și după cele cinci zile sunt bătuți așa încât unora din bătaie le-a provenit

moartea. Cât despre mâncare: „grâu alternând cu cruște (mere și pere pădurețe), semințe de mătură, mei, borceag (grăunțe ce se dau la cai“, „umblam prin gunoi și căutam lobodă“ s'au mâncam „cioare și mulți dintre noi se gândeau la câni“ etc.

Toate aceste se petreceau sub ochii ofițerilor și la îndemnul lor. — Cât despre medici să nu mai vorbim. Murise și-n ei simțul de om. Așa încât cu drept cuvânt a putut să zică energicul colonel Mărășescu, ofițerilor când i-au prezentat pe un ofițer bulgar mai delicat: dacă e om mai de omenie, atunci nu e bulgar.

Nu preconizăm nici cu gândul și nici cu scrisul răzbunarea. Dar nu putem să nu ne exprimăm durerea și consternarea sufletească, atunci când poporul bulgar cere prin reprezentanții

săi toate favorurile exagerate de cari se cred în drept să se împărțească și ei alături de camerazii lor de aceeaș speță.

Dar ori și câte favoruri vor câștiga bulgarii la conferența păcii un lucru rămâne cert: ei vor rămânea izolați de toți vecinii, pentru că în carnea tuturor au mușcat și au arătat în mod înfiorător cum știu stăpâni, când fatalitatea vremii i-a ridicat stăpâni peste popoarele învecinate. — Cu stigmatul lui Cain în frunte se vor întoarce dela conferență și el ne va arăta totdeauna în cursul timpului în toate negocierile noastre cu ei, că Bulgarii n'au avut și nu vor avea nici în viitor: *inimă*.

Iar legăturile de adevărată și sinceră prietinie se leagă și între popoare, nu numai cu mintea, ci și cu inima.

O. Hulea.

Blajul prăznueste.

Gemut-a în lanțurile urgiei de veacuri această inimă a Ardealului mai greu decât ori care alt colț românesc. E just că azi soarbe cupa bucuriei cu atâta delir de fericire, cum nici un alt colț de țară. Durerile trecutului toate s'au schimbat în bucurie și s'au vărsat în elanul de însuflețire al manifestațiilor de ieri.

La ora 10 „Te Deum“ solemn la Catedrală. Închinăm-ne întâiu Dumnezeului Părinților pentru poporul fericirii ce stă să înecă sufletele noastre. Ne-mărginita Lui putere a unit iară sufletul românesc sfârțicat de puterile iadului. Cât de frumos, cât de înduioșător o spune aceasta Păr. canonic Dr. Chețian. *Dumnezeu și dorobanțul român*. — Ieșim dar afară, la larg, să aducem tributul nostru și dorobanțului. În uragan de însuflețire, cântând și aclamând percurgem străzile la umbra tricolorului. Pe balustrada Catedralei vorbește prof. Gavril Precup (azi șef de secție) cald și însuflețit. Fiecare vorbă izvorește din adâncurile inimii și pătrunde la inimă. Poporul plânge și se închină. Noi încă simțim ochii umezi.

La Metropolie! Ne întâmpină noul nostru Mitropolit Dr. Vasile Suciuc cu ochii scâlțați în lacrimi cu fața aprinsă de aceleași flăcări de bucurie. Clopotele Catedralei au sunat de îngropare în 1916, azi de înviere. „Astăzi lumea ne cunoaște, Român, zice, viteaz zice!“ De-acum nici un petec românesc și nici un suflet românesc nu va mai geme sub jug străin. Trăească Dinastia, Trăească armata, Trăească România Mare!

După prânz: petrecerea populară aranjată de tinerime. Joc și voce bună și vie animație până în zori de zi.

Comunicat oficial din 5 August st. n. 1919.

Frontul de est: — Încercări izolate de trecere peste Nistru, au fost respinse cu focuri de câtre posturile noastre.

Frontul de vest: — Au fost complet impresurate și diviziile 2-a și 4-a maghiare. Se continuă cu dezarmarea diviziilor cari au capitulat și a unităților răzlețe.

Ieri, 4 August, ora 16, Budapesta a fost ocupată de trupele noastre.

Populația a primit armata română cu liniște, încredere și pe alocurea cu manifestări de bucurie.

Un detașament alcătuit din infanterie, artilerie și cavalerie a defilat în mijlocul orașului în fața Comandantului trupelor din Transilvania și a unui imenz public.

Trupele franceze ne părăsesc. Toate trupele franceze din România au primit ordin să plece peste Dunăre pentru a ocupa Tracia.

Neamul românesc a avut totdeauna cea mai caldă dragoste pentru sora mai mare Franța, care la rândul ei totdeauna a răspuns cu aceleaș sentimente. Războiul, a cărui urgii le-a petrecut dorobanțul român alături de cel francez pentru eliberarea lumii și întregirea neamului, a cimentat tot mai mult legăturile dintre sufletul celor două popoare. Armata franceză — în frunte cu marele ostaș și bunul român Gen. Berthelot, — a plâns și s'a bucurat cu noi împreună.

De aceea despărțirea de ei lasă în urmă sincere regrete. Fie siguri, că duc cu ei și inimile noastre. Nici în aceste zile de mărire națională și nici în viitorul ascuns nu vom uita vitejia și jertfele aduse de armata franceză pentru noi, și plini de recunoștință vom croi căile destinului nostru pururi alături de Franța.

Succesele armatei lui Petliura. Se anunță că trupele ucrainene ale generalului Petliura, venind din Merinka, dealungul liniei ferate, au luat orașul Fastow, în drum spre Kiew.

Situația.

Când falnica armată română bătea la porțile Budapestei, ungurii făceau încercări desperate să mântue, ce mai putea.

Bela Kun

a pus în alte mâni, nu mai puțin soviniște, conducerea, terminându-și cariera de escroc internațional cu furtul alor cinoi milioane, cari i-au fost confiscate în momentul trecerii graniței ungare. Guvernul oel nou a promis aliaților marea ou sarea, numai să împedecă intrarea românilor în capitală. Și lt. col. Romanelli, delegatul Italiei, a și cerut comandamentului român să oprească înaintarea. Dar nu mai era putere, care să oprească potopul pornit. Și lumea se bucură acum că vitejia românească a reparat așa de strălucit greșelile Conferenței de pace. *Publicul francez aplaudă din inimă, cum scrie presa lor.*

Dar nici cercurile oficiale nu sunt supărate. La solemnitatea luării în primire a orașului au asistat și oficialitățile aliato: prințul *Borghesi*, șeful misiunii italiene, colonelul *Causay* și căpitanul *Gregory* din misiunea militară americană și în urmă a sosit dela Viena și colonelul englez *Cunningham*.

Cererea unguirilor ca să li-se trimită vreo 7 mii soldați, cari să scoată pe Români din Budapesta, nu putea fi decât respinsă. Populația de altfel e liniștită și purtarea exemplară a armatei noastre dovedește că temerile Ungurilor de eventuală disordine sunt neîntemeiate. Românii se îngrijesc doar, ca elementul tulburărilor; *armata roșie să fie desarmată, rămânând numai 4000 în Budapesta și 20.000 în restul Ungariei.*

Triumful militar aduce cu sine și un mare

triumf politic.

Hotărârile, celor patru oricât de definitive ar fi, vor trebui revăzute și *revendicările noastre satisfăcute în întregime.* Nime nu se îndoiește, că după noile jertfe aduse pentru omenime, România nu mai poate fi tratată ca în trecut.

Pacea cu Austria

amănată din nou din cauza incidentului ungar, desigur ne va da o satisfacție nu numai în ce privește Banatul și frontiera ungară, ci și în ce privește faimosul articol 5 (71) despre protecția minorităților. Aceasta e părerea tuturor bărbaților noștri politici.

În curând va trebui să avem hotărâri definitive în privința

aceasta. *Delegația austriacă*, expirând termenul pentru prezentarea contra-prounerilor, s'a reîntors la Viena, dar *pe 15 August iarăși va fi la Saint-Germain.*

Nu vom putea fi scurtați nici în

pacea cu bulgarii,

cari cu obrăznicia lor tradițională formulează prin *Teodoroff* pretenziuni de nici să fi fost învingători. Ei se încred în „justiția Franței” ceea ce înseamnă, că dacă nu li-se dă *Tracia până la linia Enos-Andia*, apoi *Cavalla, Dedeagaci, Macedonia până la Sturmița de sud și zona contestată dela vest*, ea va rămânea vecinic nemulțămîtă. Afirmatia din urmă o credem. Decât obrăznicia bulgară numai lăcomia bulgară e mai mare.

Situația guvernului

român în urma evenimentelor s'a consolidat, așa că azi nu mai e vorbă de demisionare.

Noul cabinet constituit din socialiști e compus după cum urmează: *Peidl Gyula*, președinte; *Ágoston Péter*, externe; *Peyer Károly*, interne; *Márkus Ferencz*, finanțe; *Takács József*, agricultură; *Garbai Sándor*, culte; *Garami Ernő*, justiție; *Dvorcsaák Antal* industrie și comerț; *Haubrich Antal*, războiu; *Knaller Győző*, naționalități; *Knittelhoff Ferencz*, alimentație; *Szabó Imre*, ministrul muncii.

*

Interzicerea comerțului de arme. — O comisiune a-nume instituită de Conferința a decis ca să interzică în lumea întreagă comerțul particular de arme de război și a reglementa cu strictete comerțul de arme și alcool în teritoriile africane.

Extras din ordonanța

Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Informațiuni.

— **Universitatea din Cernăuți.** Urmând ca la toamnă limba de propunere la universitatea din Cernăuți să fie cea română, profesorii germani după ședința solemnă a Senatului universitar din 25 Iulie — luându-și adio dela profesorii români — s'au dus spre alte plaiuri mai favorabile lor.

— **Comunele germane din vestul Ungariei**, în număr de 238, cer alipirea lor la Austria. Capitala ar fi Presburgul.

România și Sârbia — după ziarul „*Dimineața*” — va primi din suma de 3 miliarde ce se cere Bulgariei ca despăgubire de războiu, 200 milioane.

— **Apathy** — după cum anunță ziarul „*Dimineața*” — probabil va fi agrățiat de Rege.

— **Lucia Mureșian la Reghin.** Ni-se scrie din Reghinul săsesc, că la 28 Iulie seara a concertat acolo distinsa noastră artistă de pian dș. Lucia Mureșian. Un program select din marile opere ale neuitatului nostru maestru *Iacob Mureșian*, tatăl artistei, a fost executat cu o tehnică și simț artistic neîntrecute.

Publicul săsesc, pricepător de artă, regretă numai atât, că n'a știut mai din vreme, ca să umple sala mare dela Otelul orășenesc, pe care Românii asemenea puțin pregătiți n'au numărul să umplă fără jur. A fost o seară neuitată. Dșoara Lucia se ierte numărul mic, văzând dragostea arătată. Între alte împrejurări, cu mai mult timp de pregătire, fie sigură, că nu ar fi loc gol în marea sală. (Rap.)

— **Di Applesen** noul președinte al Internaționalei socialiste din Amsterdam interviuevat de un corespondent al ziarului „*Petit Parisien*” a făcut următoarea declarație despre bolșevici: „Bolșevismul nu are nici un senz; nici în internațională, nici în lume nu poate fi loc pentru bolșevici”.

— **Consiliul suprem** în ședința de Luni s'a ocupat cu afacerile Ungariei și cu terminarea tratatului cu Bulgaria.

— **Grevele din Anglia** încep a lua proporții tot mai îngrijitoare, cu un caracter din ce în ce mai primejdios.

Muncitorii dela mine, dela căile ferate, poșta și telegraf, au încheiat un contract, în înțelesul căruia rămân solidari până la satisfacerea completă a tuturor cererilor lor.

Lloyd George a avut eri lungi consfătuiri, cu reprezentanții greviștilor. (Ag. Dacia).

— **Mai multe ziare** aduc știrea, că poliția din Praga a deținut pe contele *Karolvi Mihaly* fostul președinte al republicii maghiare, dimpreună cu soția-sa, *Karolyi* are să se declare, că pentruce a mers la Praga. Dăm știrea aceasta cu toată rezerva.

— **Ziarul „Le Matin”** aduce știrea despre revoluția din Croația. După acest ziar Croația s'a declarat republică. Pe deputatul *Radics*, șeful partidului țărănesc, l-au eliberat din închisoare. Trupele s'au despărțit în două partide: sârbii și croații. În toate părțile e mare panică.

— **Din Berna:** Consiliul federal va ținea în curând o ședință extraordinară pentru a discuta intrarea Elveției în Liga națiunilor și a înlocui textul mesajului Camerei.

Cei câțiva membri ai Consiliului, cari exitau, au cedat. Consiliul federal va fi deci unanim recomandând camerelor adunarea.

— **Amiralul Th. de Ravel**, șeful statului major al marinei italiene a părăsit, pe ziua de 1 August, comandamentul forțelor navale italiene.

— **Relațiunile poștale** între Franța și Germania au fost reluate la 31 Iulie. Se pot trimite în plicuri închise scrisori comerciale cataloage și scrisori de afaceri. Corespondența particulară va fi scrisă numai pe cărți poștale.

— **Ziarul „Le Gaulois”** anunță: În consiliul suprem Mareșalul *Foch* și-a exprimat părerea, ca efectivele bulgare să fie reduse la simple forțe de poliție.

— **Ziarul „Renașterea Română”** a ajuns sub o nouă conducere. Director al ziarului este dl *Eugen Goga*, șef-redactor rămânând pe mai de parte poetul *I. U. Soricu*, iar secretar de redacție fiind dl. *Al. A. Hodoș*. Ziarul va lucra în cadrele principiilor partidului național român din Ardeal.

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.